

Educació Multicultural

Objectius

- Formació de criteris d'educació multicultural.
- Reconèixer la multiculturalitat com a possibilitat i tret de les societats modernes.
- Definició dels elements pedagògics i político-socials entorn al fet multicultural.
- Fomentar el reconeixement de la pròpia identitat i de la dels altres.
- Construcció i formació de principis generals per a un pensament tolerant i solidari.

Temari

1. GRUPS ÈTNICS A LA CATALUNYA ACTUAL.

1. Població de Catalunya i processos migratoris. Migracions d'Espanya i estrangeres. El futur de les migracions en el marc de la CEE.
2. Presència de cultures no europees a Catalunya. Societat pluricultural i educació. Elements per a una educació multicultural.
3. Grups ètnics: diferències lingüístiques, religioses, culturals. L'escolarització dels nens emigrants i dels nens de diferents grups socials.
4. Marc legal: estat autonòmic i el reconeixement de la diversitat. La llei d'estrangeria. LOGSE.
5. Polítiques socials i educatives per a la igualtat i la compensació: institucions i programes d'educació multicultural a Catalunya.

2. FONAMENTS DE LA DIVERSITAT I DEL RACISME

1. Bases biològiques de la diversitat: gènere i ètnica.
2. Grup ètnic i construcció de la identitat personal.
3. Evolucionisme cultural i relativisme.
4. Desigualtats sòcio-culturals. Estratificació. Conflicte de classe.
5. Categorització social, prejudicis, xenofòbia
6. Internacionalització de l'economia, crisis i racisme.

3. L'EDUCACIÓ MULTICULTURAL

1. Bases per a la formació d'actituds de comprensió, tolerància i solidaritat.
2. L'escola i les cultures minoritàries
3. Funcions bàsiques de l'educació en la desigualtat/igualtat en la reproducció / canvi
4. Efectes optimitadors i compensadors de l'educació multicultural.
5. La funció de l'escola en contextos multiculturals.
6. Possibilitats d'un currículum multicultural a l'escola. Projecte educatiu i projecte curricular de centre.

Metodologia

- a) Lectura: recensió i comentari de textos.
- b) Recull d'informació i d'experiències d'educació multicultural.
- c) Explicacions i comentari del professor/a.
- d) Opinió, comentari i debat sobre reportatges filmats o pel·lícules.
- e) Aproximació i coneixement d'un grup ètnic (treball en grup).
- f) Exposicions a classe de les aportacions fetes pels alumnes.

Avaluació

Es valorarà la participació continuada i activa en els treballs individuals i de grup. L'execució correcta i puntual de les activitats proposades. La implicació personal en la recerca i l'elaboració del treball de síntesi sobre la matèria.

Es faran proves d'alguns temes del programa.

Bibliografia

- AA.DD. Minorías étnicas. Interacción o marginación. Educación para la diversidad. Cuadernos de Pedagogía. Monográfico. 196. Oct. 1991.
- ALEGRET, J. LL. Educació intercultural. Un repte per a la nostra escola. a Jornada de Reglexió: Quatre reptes per a la Nostra Escola. (taula 3) Consell Escolar de Catalunya. 1990.253.
- BUXARRAIS, M.R i altres. Ètica i escola. El tractament pedagògic de la diferència. Barcelona. Rosa Sensat/ Ed 62. 1990.
- BUXARRAIS, M.R i altres. L'interculturalisme en el currículum. El racisme. Barcelona. Rosa Sensat. 1991. pp. 32-55 i 91-100.
- CABRE, A. "El futur de les migracions estrangeres a Catalunya: apunts per a una perspectiva escolar". Perspectiva Escolar 147 pp 23-27.
- CABRE, A. "La població catalana." Catalunya a l'horitzó 2010. Prospectiva mediterrània. Barcelona. Enciclopedia Catalana. 1983. pp 53-68
- AA.DD. "Les migracions internacionals" pag. 47-51. "La variable migratòria dins la identitat catalana pp. 218-222 i 245-253 Catalunya a l'horitzó 2010. Prospectiva mediterrània. Barcelona. Enciclopedia Catalana. 1993.
- BOTEY, J i altres. "Pluralitat de cultures a l'escola". Perspectiva Escolar 147. pp 2-23.
- CAMILLIERI, C. Antropologia cultural y educación. París. Unesco. 1985
- CIRE, M. "Educar en la diversitat. La presència de cultures no europees a Catalunya". In-fàn-ci-a. 57 pp. 26-29.
- CASTILEJO, J.L. "La educación como acción" en Pedagogía tecnológica. Barcelona. CEAC 1987. pp 31-75.
- FERMOSO, P. (ed) Educación intercultural. La Europa sin fronteras. Madrid. Narcea 1992.
- GALINO, A i ESCRIBANO A. La educación intercultural en el enfoque y desarrollo del currículum. Madrid. Narcea. 1990.
- GIMENO SACRISTAN, J "Currículum y diversidad cultural" a Educación y sociedad 11 pp. 127-154.
- HOMS, O. "La educación multicultural y multiracial en la educación infantil". Infancia. 15 pp 30-32.
- HUSEN, T i OPPER, T. Educación multicultural y multilingüe. Madrid. Narcea 1984.
- JORDAN, J. A. L'educació multicultural. Barcelona. CEAC 1992
- La escuela multicultural. Barna. Paidós. 1994
- JULIANO, D. Educación intercultural. Escuela y minorías étnicas. Madrid. EUEDEMA. 1993.
- LIZAMA, L. Niños inmigrantes: vulnerables. Infancia 17 pp 35-39.
- LOPEZ del CASTILLO, Ll. "Reforma educativa i normalització lingüística". Perspectiva Escolar 162. pp 7-10.
- LLUCH, X i SALINAS, J. "Reforma curricular i diversidad cultural". Cuadernos de Pedagogía 189 pp 66-67
- PUIG MORENO G. (coord). Recerca i educació intercultural Actes de la Conferència Europea de Sant. Feliu de Guixols. Barcelona. Llar del llibre 1992.

- SARRAMONA, J. Los programas de inmersión lingüística. Una estrategia de integración cultural en Catalunya. comunicación presentada en el III Congreso de teoría de la educación. Madrid 1991
- SIGUAN, M. El tractament de les llengües a l'escola. Perspectiva Escolar 162. pp. 2-6.
- SIGUAN, M. (coord). La escuela y la migración en la Europa de los 90. XV Seminario de "Educación y Lenguas". ICE de la UB/Horsoi Barcelona 1992.
- VILA ABADAL i altres. Educació intercultural. P.Escolar. 176. 1993.
- TOVIAS, S. I altres. Educació intercultural Guix 184. pp. 4-43.
- VAZQUEZ GOMEZ, G. La educación multicultural. Educación 16 pp 7-16.
- Interculturalismo: sociedad y educación. Revista de educación. 302. Madrid. MEC 1993
- LEVI-STRAUSS, Claude. Raza y Cultura. Cátedra. Madrid, 1993.
- AAVV. Racisme. Xenofòbia. Societat tancada. Fundació Rafael Campalans, Barcelona, 1993.
- HANNOUN, H. Els ghettos a l'escola. Per una educació intercultural. Eumo, Vic, 1987.
- CALVO BUEZAS, T. Los racistas són los otros. Gitanos, minorías y derechos humanos en los textos escolares. Ed. Popular, Madrid, 1987.
- CALVO BUEZAS, T. ¿España racista? Voces payas sobre los gitanos. Anthropos, Barcelona, 1990.
- SEPA BONABA E. Els negres catalans. La immigració africana a Catalunya. Altafulla, Barcelona, 1994.
- WOODS P. I HAMMERSLEY M. Género, cultura y etnia en la escuela. Paidós / MEC, Madrid, 1995.